

Науменко О. М.

naumenko.olya@gmail.com

кандидат політичних наук, доцент
доцент кафедри політичних технологій
КНЕУ імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ

Новітні перспективи застосування алгоритмів AI надають змогу щогодини обробляти надвеликі обсяги інформації, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, які не властиві звичайній людині, робити прогнози більш точними, тоді як рішення ефективнішими.

Сьогодні такими основними сферами застосування штучного інтелекту є: місцеве самоврядування, державне управління, національна і громадська безпека (кібербезпека і інформаційна), житлово-комунальне господарство, SMART-інфраструктура, промислове виробництво, бізнес процеси і системи, торгівля, електроенергетика, ринок товарів і послуг (клієнто-орієнтовані алгоритми), трансферне ціноутворення, банківська справа (оцінювання, прогнозування і аналітика; управління ризиками; чат-боти в мобільних банківських додатках), транспорт (розширення засобів круїз-контролю, оптимізація управління автомобільним транспортом, автопілот), логістика (поліпшення продуктивності, зниження простоїв), телекомунікації, медицина (діагностика, ведення документації), наука, освіта, культура, спорт [2, с. 2–3].

Застосування громадянами штучного інтелекту щодо надання адміністративних і державних послуг є вагомими для законного і ефективного застосування урядом. Більша залученість людей сприяє сприйманню штучного інтелекту в процесі прийняття рішень. В демократичній системі публічного управління і при застосуванні політики використання, штучний інтелект виходить поза межі технічних проблем та здійснює вплив на відповідальність держави перед суспільством як користувачем публічної служби і адміністративних послуг.

Системи штучного інтелекту мають здатність навчатися на мультимодальних вхідних даних в реальному часі та певною мірою коригувати свої реакції. В органах державної адміністрації технології на основі ШІ застосовуються як форма алгоритмічної бюрократії, використовуючи методи обробки природної мови (NLP). Зокрема, запровадження час-ботів для державних адміністрацій спряє відкритості і прозорості. Урядові чат-боти є корисними для простих запитів та стандартних послуг. Віртуальні і розмовні агенти з часом досить стрімко ускладнюються, що потребує додаткового дослідження чат-ботів електронного уряду.

Попри очікування щодо ШІ та його здатності покращити державне управління, інтеграція ШІ в публічне управління має дещо обмежений характер [3, с. 205–206]. На сьогодні ШІ не має виштовхувати людину з безпосереднього процесу прийняття рішень в публічному управлінні і адмініструванні.

Зокрема, політикам, сфері публічного управління та адміністрування, державним службовцям необхідним є розгляд ШІ як інструменту задля покращання процесу прийняття рішень людьми, не як повноцінна заміна прийняття рішень людьми в державному секторі.

При згоді політиків щодо прийнятності використання ШІ громадянами, рекомендується застосовувати підхід «управління людьми» (ПУЛ, НІС, «human-in command»), відповідно до якого люди використовуватимуть результати штучного інтелекту задля прийняття рішень в державному секторі, натомість штучний інтелект застосовується як допомога в прийнятті рішень, в не «як людина в циклі» (ЛВЦ, НІТЛ, «human-in-the-loop»), як підхід, за якого приймає рішення ШІ, люди можуть лише змінювати або впливати на це рішення.

При запровадженні органами державної влади процесу прийняття рішень на основі ШІ, схвалення громадськості матиме важливий аспект його успішного запровадження.

Для сфери публічного управління ШІ забезпечує багато можливостей щодо підвищення ефективності і якості послуг, які надаються громадянам. Штучний інтелект може запровадити в сферу публічного управління багато

переваг, включно з автоматизацією рутинних завдань, поліпшенням взаємодії з громадянами і аналізом великих обсягів даних [3, с. 208–209].

Штучний інтелект є найновішим інструментом публічного адміністрування. Запровадження технологій ШІ для державного сектору має ряд переваг: здійснення автоматизації адміністративних процесів, обробку даних, аналіз політики і запровадження додатків, що надає публічним службовцям підвищення ефективності процесів. Реалізація цього відбувається за розробленням чат-ботів чи віртуальних помічників, що здатні швидко і точно здійснювати надання інформації про послуги, допомогу, відповіді на питання, працюючи 24/7 і при цьому зменшуючи навантаження на штат публічних службовців.

Штучний інтелект спроможний швидко та ефективно аналізувати великі обсяги даних та збільшувати ефективність прийняття рішень на основі об'єктивних фактів, які позначаються на їх якості. Штучний інтелект застосовується для підвищення безпеки і мінімізації ризиків в державному секторі [1, с. 339].

Запровадження штучного інтелекту як інструменту диджиталізації політики в сфері публічного адміністрування сприятиме підвищенню якості послуг та зниженню корупційних ризиків. Застосування штучного інтелекту потребує широкої залученості громадян, як користувачів адміністративних послуг та публічної служби.

Використана література:

1. Бацман Ю.В., Толкуща К.Р., Ковтун М.С. Використання штучного інтелекту в публічному адмініструванні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 338–341. DOI:10.32782/2524-0374/2024-4/79 24.03.2025.
2. Карпенко О. В., Карпенко Ю. В. Штучний інтелект як інструмент публічного управління соціально-економічним розвитком: смарт-інфраструктура, цифрові системи бізнес-аналітики та трансфери. *Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2021. № 10. DOI:10.32702/2307-2156-2021.10.2.

3. Максименцева Н. О., Максименцев М. Г. Виклики застосування штучного інтелекту у сфері публічного управління, врядування та послуг. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 4. С. 204–213. DOI:10.32702/2306.6814.2024.4.204

Плохута Т. М.
t.plohuta@el.sumdu.edu.ua
кандидат педагогічних наук
старший викладач кафедри іноземних мов та лінгводидактики
Сумський державний університет
м. Суми, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ШІ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО УКРАЇНИ

Застосування штучного інтелекту (ШІ) у навчанні англійської мови у закладах вищої освіти (ЗВО) України є актуальною темою через зростаючі потреби в модернізації освітнього процесу та інтеграції інноваційних технологій у навчання. Міжнародна організація ЮНЕСКО активно підтримує розвиток ШІ і вважає, що він сприятиме вирішенню освітніх викликів, упровадженню інноваційних методів навчання та досягненню Цілі сталого розвитку 4 («Якісна освіта») [7]. У 2019 році Рада Європи ухвалила рекомендацію щодо цифрової громадянської освіти, наголошуючи на необхідності критичного підходу до використання ШІ у навчальному процесі, зосереджуючись на правах людини, демократії та верховенстві права [8]. У 2023 році Міністерство освіти і науки України оновило концепцію цифрової трансформації освіти, закликаючи до інтеграції новітніх технологій, зокрема ШІ. У 2024 МОН і Мінцифра розробили проєкт рекомендацій із використання ШІ, зокрема, у навчальному процесі [4].

Проте, на сьогодні, залишається ряд невирішених проблем та викликів застосування ШІ в українських ЗВО:

- а) брак системних досліджень щодо ефективності використання ШІ у викладанні англійської мови;
- б) технологічні обмеження в деяких університетах через недостатнє фінансування та відсутність необхідного програмного забезпечення;